

THKP-C ve THKO denilince aklımıza ilk gelenler 30 Mart 1972'de on devrimcinin öldürüldüğü Kızıldere Katliamı ve 6 Mayıs 1972'de Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilmeleri...

Biraz daha ayrıntılı düşünürsek Hüseyin Cevahir'in ve Ulaş Bardakçı'nın, ardından Sinan Cemgil'in çatışarak ölmelerini hatırlıyoruz. Ve öteki isimler...

İşkenceler, katliamlar, uzun hapislik yılları...

THKP-C ve THKO denilince akla öncelikle bunlar geliyor...

Gerçekte ise bu iki örgüt, bu sayılanlardan çok daha fazlasıydı.

Unutmayalım; hangi biçimiyle olursa olsun direniş sonuçta edilgen bir eylemdir. Birileri, genellikle de devlet, size bir şey yapmaya çalışıyordur, siz de buna karşı direniyorsunuzdur.

İnisiyatif karşı taraftadır ve sizin yaptığınız ona karşı koymaktır, yaptırmamaya çalışmaktır.

THKP-C ve THKO tarihlerinin belirleyici yönü direniş değildir. Onlar, bu ülkenin sosyalist hareketinin yıllardır süren geleneğinden kopmak amacıyla yola çıkmışlar ve bu amaçla 1970'in sonlarından başlayarak silahlı eylemlere yönelmişlerdi.

Bu çizgiyi doğru veya yanlış bulabilirsiniz, eleştirebilirsiniz. Ne ki, bu durum, onların direnmek için değil, farklı bir devrim anlayışı rotası izlemek için yola çıktıkları gerçeğini değiştirmez.

Direniş bu rotanın sonuçlarından bir tanesidir, ama rotanın esasını belirlemez.

Sosyalist hareket yıllarca ağır yasa dışılık koşullarında yaşadı. Biraz toparlandığında polis darbesi geldi. 1970'li yılların başlarındaki bir deyimle en eski ve eski sosyalistler çok çektiler. (Mahir Çayan, Deniz Gezmiş ve ötekiler bu yıllarda henüz yeni sosyalistler sayılıyorlardı.) Yıllarını hapisanelerde geçirdiler. Ağır işkenceler yaşadılar ve sonuçta yine de sen-ben-bizim oğlan kapsamından fazla dışarı çıkamadılar.

Yıllarca iğneyle kuyu kazarcasına sağladıkları birikim Türkiye İşçi Partisi'nin 1965 seçimlerinde –milli bakiye sistemi sayesinde- TBMM'ne 15 milletvekili sokabilmesinde etkili oldu. O yıllarda sosyalist olmak TİP'li olmak demekti.

1960'lı yılların başlarında başlayan, 1968'de belirgin görünümünü alan ve çok sayıda ülkeyi saran 1968 hareketini, öteki ülkelerdeki komünist ve işçi partileri örneğinde de görüldüğü gibi, TİP de yeterince değerlendiremedi, anlayamadı.

1960'lı yıllar, silahlı mücadele yıllarıydı.

Bu yıllar 1959 başında Küba Devrimi ile başlar, Latin Amerika ülkelerindeki silahlı mücadele hareketleri ve Che Guevara ile sürer. Bu arada Vietnam savaşı iyice gündeme oturur. 1968 başında Vietkong'un gerçekleştirdiği Tet saldırısı savaşın dönüm noktasıdır. Saldırı ABD ordusu tarafından püskürtülmüş ve Vietkong ağır kayıp vermiş olmakla birlikte, bu saldırı ABD ordusunu şoke etmiş, psikolojik üstünlüğün karşı tarafa geçmesine neden olmuştur.

Anti Amerikancılık, Vietnam savaşı, Afrika ülkelerindeki sömürgelerin bağımsızlıklarını kazanmaları, Filistin halkının mücadelesi ve Che Guevara 1968'li yılların ortak konularıdır.

Bu yıllar, ABD'de somutlaşan emperyalizmin silahlı mücadele ile geriletildiği yıllardır. Her yerde başarılı olunamıyordu, ama ulaşılan genel sonuç emperyalizmin geriletilmesi idi.

Ülkemizdeki gençlik hareketleri, 6. Filo'yu protesto eylemleri ve giderek işçi ve köylü hareketleri böyle bir ortamda geliştiler.

TİP'in militan gençlik eylemlerine karşı en azından soğuk davranması, küresel 68(i yeterince değerlendirememesi, ek olarak da milli bakiye sisteminin kaldırılmasıyla TBMM'deki gücünden çok şey kaybetmesi başka arayışları hızlandırdı.

THKP-C ve THKO, sosyalist hareketin o güne kadarki hakim çizgisinden kopmak istiyorlardı. Bu çizginin özellikleri kısaca; sürekli legalite kazanmaya çalışmak, burjuvazi tarafından sürekli savunma konumunda tutulmak ve yılların verdiği alışkanlıkla sürekli bir ürkeklik içinde olmak olarak belirtilebilir. Bu ürkekliğin en belirgin özelliği provokasyon korkusudur. Evet, provokasyon olasılığını akıldan çıkarmamak gerekirdi, ama her adım atılırken de provokasyon olur mu hesabı yapılamazdı.

THKP-C ve THKO, silahlı mücadele ile işbirlikçi tekелci burjuvazinin ve yerli ortaklarının yenilebileceğini, ABD emperyalizminde simgeleşen emperyalizmin ülkemizden kovulabileceğini düşündüler.

Silahlı mücadele, Latin Amerika ülkelerinin aksine, ülkemizde yeterince belirleyici değildir. Che Guevara, "gerilla savaşı" dediği zaman, Latin Amerika ülkelerindeki komünist partileri ile arasına açık bir çizgi çekmiş oluyordu. Ne ki, ülkemizde aynı kavramı kullanan kesim daha genişti. O sırada "Beyaz Aydınlık", "İşçi Köylü Gazetesi" olarak da bilinen Doğu Perinçek grubu da silahlı mücadele ve halk savaşını savunuyordu. Onlardan ayrılan ve daha sonra TKP/ML adını alacak olan İbrahim Kaypakkaya grubu da halk savaşı yanlısıydı.

THKP-C ve THKO ise daha farklı bir silahlı mücadeleyi, Küba ve Latin Amerika ülkelerindekine benzer bir silahlı mücadeleyi savunuyorlardı.

Bu silahlı mücadele türü, Çin Halk Cumhuriyeti tarafından savunulan klasik halk savaşı çizgisinden farklıydı. Mahir Çayan bunu öncü savaşı, politikleşmiş askeri savaş stratejisi, silahlı propaganda gibi kavramlarla açıklar.

Bu açıklamanın özü, Che Guevara'nın saptamasına dayanır: "Harekete geçmek için bütün koşulların olgunlaşmasını beklemek gerekmez. Harekete geçmenin kendisi de koşulları olgunlaştırabilir."

Harekete geçmekten kastedilen, silahlı mücadeledir. Devrimin barışçı yollardan değil ancak silahlı mücadele ile gerçekleşebileceği 1960'lı yıllarda çok sayıda devrimcilerinin genel düşüncesidir.

Silahlı mücadeleye hiçbir şeyin olmadığı koşullarda değil, belirli koşullar bulunduğu zaman başlanılabilir. Gerek Che Guevara gerekse Mahir Çayan ve Hüseyin İnan, bu koşulların yarı sömürge ve yeni sömürge ülkelerde bulundukları görüşündedir.

THKP-C ve THKO'nun savunduğu silahlı mücadele anlayışı bu temel üzerinde yükselir.

Önceden de belirttiğim gibi, bu çizgiyi yanlış bulabilirsiniz, ama bu örgütlerin çizgisini direnişe ve kahramanlığa indirgeyemezsiniz.